

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
2016

Den 10. november

Samlenotat for Rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 21.-22. november 2016

Ungdom

Punkt 1: Rådskonklusioner om fremme af nye tilgange inden for ungdomsarbejde med henblik på at afdække og udvikle unges potentiale

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 2)

Punkt 2: Unge europæere i centrum af et moderne EU

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 5)

Uddannelse

Punkt 3: Rådsresolution om en ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i et inklusivt og konkurrencedygtigt Europa

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 7)

Punkt 4: Rådshenstilling om etablering af en færdigheds- og kompetencegaranti

(Titel på formandskabets kompromisforslag: ”Opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne”)

- *KOM(2016)382*

- *politisk enighed*

(s. 11)

Punkt 5: Rådskonklusioner om forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 19)

Punkt 6: Opdyrkning og udvikling af talent: Politikker for at opdage og drage det bedste ud af unge mennesker

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 23)

Punkt 1: Rådskonklusioner om fremme af nye tilgange inden for ungdomsarbejde med henblik på at afdække og udvikle unges potentiale

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé:

Formandskabet ønsker at sætte fokus på nye tendenser og udviklinger i form og indhold i unges frivillige arbejde, ikke mindst via den stigende digitalisering, for at medlemsstaterne kan være i stand til at tage ungdomspolitiske initiativer, der afspejler unges livsvilkår og udfordringer. Derfor har det slovakiske formandskab fremlagt udkast til rådskonklusioner. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Det slovakiske formandskab ønsker at sætte fokus på medlemsstaternes indsats med at fremme nye og innovative tendenser i ungdomsarbejdet for på den måde at medvirke til at forbedre unges livsvilkår og udvikle deres evner og sætte dem i stand til bedre at udnytte deres færdigheder til gavn for både dem selv og samfundet i øvrigt.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at sætte fokus på, at unges frivillige arbejde spiller en vigtig rolle i processen med at sætte de unge i stand til at imødegå livets udfordringer så som ved overgangen fra skole til beskæftigelse, perioder med arbejdsløshed samt forskellige trusler som radikalisering via internettet. Det hjælper også unge i deres søgen efter at skabe egen identitet, selvudvikling og tilhørsfølelse. På den måde er det en væsentlig delkomponent i læringsprocessen for mange, ikke mindst svage, unge, og medvirker til deres aktive deltagelse i samfundslivet og til at skabe en følelse af social inklusion.

På den baggrund opfordrer rådskonklusionerne medlemsstaterne og Kommissionen til inden for deres respektive kompetenceområder at:

- Fremme, støtte og evaluere udvikling og design af nye værktøjer og tilgange til ungdomsarbejdet og herunder at invitere de unge selv, deres organisationer, praktikere og ungdomsforskere til at tage aktivt del i processen
- Øge ungdomsarbejdernes kvalifikationer og kompetencer, herunder digitale kompetencer, og heri inkludere de nyeste tendenser i ungdomsarbejdet i tæt samarbejde med de unge selv
- Opmuntre til at yde støtte, herunder finansiel, til ungdomsorganisationerne og deres arbejde, hvor det er relevant
- Udvikle et tæt og tværsektorielt samarbejde med repræsentanter for lokale og regionale myndigheder, ungdomsråd og organisationer for ungdomsarbejdere og andre relevante aktører på ungdomsområdet for på den måde at øge kvaliteten og brugen af innovativt ungdomsarbejde

- Overveje mulighederne for at etablere faciliteter for eksperimenteren og at prøve sig frem for at give de unge og ungdomsarbejderne muligheder for at udvikle sig og reagere på de hurtigt skiftende tendenser og livsvilkår
- Se på mulighederne for regelmæssig indsamling og analyse af tilgængelig information om nye livsstilmønstre blandt unge og sørge for spredning heraf til forskellige ungdomsaktører, hvor det findes relevant
- Identificere nye tilgange til unges frivillige arbejde ved at skabe, overvåge og evaluere ungdomspolitiske tiltag og strategier på nationalt, regionalt og lokalt niveau for på den måde at medvirke til at afdække og udvikle alle unges potentialer og talent
- Gøre bedst mulig brug af eksisterende EU-programmer så som Erasmus+, støtte udveksling af informationer og arrangere ekspertmøder for på den måde at fremme implementeringen af nye tilgange til praktisk ungdomsarbejde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på ungdomsområdet, jf. TEUF art. 165, respekteres fuldt ud i rådskonklusionerne.

6. Gældende dansk ret

Forslaget medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og de forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 28. oktober 2016.

Ved høring af samlenotatet for rådsmødet er indkommet følgende bemærkninger, som gengives i fuld længde:

Danske Studerendes Fællesråd (DSF):

”Det er overordnet set et godt papir med nogle gode ambitioner i, som vi håber bliver fulgt op af handling. Det er meget positivt, at der lægges op til inddragelse af ungdomsorganisationerne, praktikere og forskere, samt støtte (også finansiel) til ungdomsorganisationernes arbejde, da dette er helt essentielt for at opnå gode resultater på området. Derfor havde vi naturligvis også gerne set under punkt 7, at der fulgte en forventning med om at afsætte en eller anden form for ressourcer til beslutninger i forlængelse af rådskonklusionen, eksempelvis en øget bevilling til DUF, som er oplagte aktører i den type arbejde, der beskrives i papiret. Vi har en enkelt bemærkning til det formulingsmæssige: Under punkt 3 nævnes “en følelse af social

inklusion”, her ville det være godt, hvis ambitionen ikke kun var at skabe en følelse men at skabe en reel inklusion. Vi ser meget positivt på anerkendelsen af, at frivilligt arbejde skaber selvudvikling og er en væsentlig delkomponent i læringsprocessen, og at dette ikke mindst er vigtigt for svage unge. I den forbindelse kunne vi godt ønske os, at der i den førte uddannelsespolitik fra regeringens side var en større opmærksomhed om at skabe gode rammer for frivilligt arbejde. Fremdriftsreformen, Studietidsmodellen og trusler om at fjerne det 6. SU-år skaber barrierer for studerende, særligt dem fra mindre privilegerede baggrunde, og gør det sværere for dem at have tid til at deltage i frivilligt arbejde. Samtidig skader nedskæringerne på vores uddannelsesinstitutioner også studiemiljøet og de rammer, institutionerne kan stille til rådighed for de studerendes frivillige engagement. Oplagte konkrete handlinger man ville kunne tage for at leve op til de gode ambitioner i papiret, ville derfor være justeringer i den nævnte uddannelsespolitik.”

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Regeringen lægger vægt på, at medlemsstaternes ungdomspolitiske initiativer afspejler nye tendenser inden for unges frivillige arbejde.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 2: Unge europæere i centrum af et moderne EU

- KOM-dokument foreligger ikke

- politisk drøftelse

- nyt notat

1. Baggrund

På baggrund af den seneste tids udfordringer med tegn på en stigende radikaliserings af en del unge og vanskeligheder ved at forstå unges situation på tværs af generationerne ønsker formandskabet en drøftelse af, hvordan de nyeste tendenser inden for innovativt ungdomsarbejde kan understøtte medlemsstaternes arbejde med at forbedre unges livsvilkår og aktive medborgerskab.

2. Formål og indhold

Formålet med drøftelsen er ud over den alvorlige udfordring med at øge unges beskæftigelsesfrekvens og mindske ungdomsarbejdsløsheden at sætte øget fokus på unges livsvilkår mere generelt. Det fremgår også af den såkaldte Bratislava- deklARATION, der blev vedtaget på stats- og regeringschefernes topmøde i september måned. Her er et af hovedmålene at "skabe en lovende økonomisk fremtid for alle, sikre vores måde at leve på og sørge for bedre livsmuligheder for unge." En af måderne at gøre det på er bl.a. at arbejde for, at vores fælles europæiske værdier om demokrati, aktivt medborgerskab og ligestilling også bliver overført til og accepteret af de nye generationer af unge, der vokser op i langt mere multikulturelle samfund med deraf følgende behov for en intensiveret interkulturel dialog end deres forældre.

Formandskabet afholdt i september måned i Košice den halvårslige formandskabskonference på ungdomsområdet, hvor de deltagende ungdomsrepræsentanter og embedsmænd fra medlemslandene i fælleskab vedtog i alt 16 anbefalinger til medlemsstaterne og Kommissionen inden for følgende otte områder:

- a) Adgang til kvalificeret og kritisk information
- b) "Unge under pres": Opbygning af modstandskraft og selvtillid
- c) Uden frygt og intolerance: oplev forskellighed
- d) Frem mod et uddannelsessystem, der realiserer unges potentiale
- e) Fremme unges engagement i samfundslivet, især for så vidt angår sårbare grupper
- f) Genopbygge unges tillid til "det europæiske projekt"
- g) Mobilitetsprogram: Uddannelse og beskæftigelse til alle
- h) Betydningen af unges og ungdomsorganisationernes frivillige arbejde for alle.

Formandskabet stiller herefter følgende spørgsmål til ministrenes drøftelse:

1. Hvad kan der gøres på europæisk og nationalt niveau for at forny forbindelserne mellem de unge og beslutningstagerne for at få de unge i tale i et passende sprog og ved brug af moderne metoder?

2. Hvordan kan vi som opfølgning på Bratislava-topmødet genskabe forbindelsen mellem unge og de europæiske værdier, og hvordan kan EU og medlemsstaterne være behjælpelige i denne proces?
3. Finder ministrene det i denne proces nyttigt med de fælles anbefalinger, som blev vedtaget på ungdomskonferencen i Košice i oktober måned, og hvilke af disse anbefalinger vil ministrene overveje at tage i anvendelse nationalt og hvordan?

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på ungdomsområdet, jf. TEUF art. 165, respekteres fuldt ud.

5. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og det forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

7. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 28. oktober 2016.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemsstater forventes at slutte op om formandskabets ønske om at sætte fokus på arbejdet med at forny forbindelserne mellem de unge og beslutningstagere for derigennem at få de unge i tale om betydningen af at dele de fælles europæiske værdier.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil deltage aktivt i drøftelsen. Regeringen lægger vægt på, at unge kan identificere sig med de europæiske værdier som demokrati og aktivt medborgerskab og via deres indsats i frivilligt arbejde selv bidrager hertil. Regeringen vil desuden studere de fremsatte anbefalinger nærmere for at se, hvordan de passer ind i en dansk kontekst.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 3: Rådsresolution om en ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i et inklusivt og konkurrencedygtigt Europa

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé: Rådsresolutionen er Rådets svar på Kommissionens meddelelse af 10. juni 2016 om en ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i Europa. I rådsresolutionen noterer Rådet sig meddelelsen og glæder sig over de fælles bestræbelser på at opbygge kompetencer inden for EU og for at bringe uddannelse og arbejdsliv tættere sammen. Endvidere fremhæves følgende aspekter bl.a. med henblik på det videre arbejde: Formålet med uddannelse er bredere end at forberede til arbejdsmarkedet, uddannelse handler også om personlig udvikling og livslang læring for at blive en aktiv samfundsborger, behovet for fremragende undervisere, tættere forbindelser mellem uddannelsesverdenen og arbejdslivet og behovet for digitale kompetencer. Regeringen støtter vedtagelsen af rådsresolutionen.

2. Baggrund

Den 10. juni 2016 offentliggjorde Kommissionen sin meddelelse om en ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i Europa, som indeholder en række EU-tiltag, som skal understøtte de nationale indsatser, og som er eller forventes fremlagt i løbet af 2016 og 2017. Med udspillet ønsker Kommissionen at understøtte et fælles engagement og arbejde mod en fælles vision for den strategiske betydning, som færdigheder har i forhold til at fastholde arbejdspladser, vækst og konkurrenceevne. Udspillet skal styrke og strømline eksisterende og nye initiativer og dermed understøtte medlemsstaterne i deres nationale reformer. Endvidere er formålet at opbygge og udvikle et højere niveau for færdigheder og kompetencer for at sikre velfungerende arbejdsmarkeder, vækst og tilstedeværelsen af de nødvendige kompetencer hos arbejdsstyrken i fremtiden.

3. Formål og indhold

Rådsresolutionen er Rådets svar på Kommissionens meddelelse om en ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i Europa og understreger en række politiske budskaber, som Rådet finder vigtige i forhold til de udfordringer, der skildres i Kommissionens meddelelse.

I rådsresolutionen noterer Rådet sig Kommissionens meddelelse om en ny dagsorden for færdigheder i Europa og hilser dens værdifulde bidrag velkommen til en fælles forpligtelse i forhold til udvikling af færdigheder og kompetencer i EU og til at bringe arbejds- og uddannelsesverdenen sammen. Endelig mindes der om, at de enkelte forslag, som indgår i færdighedsdagsordenen, vil blive behandlet i de respektive rådsorganer.

Rådsresolutionen understreger betydningen af følgende emner:

- a) Formålet med uddannelse er ikke kun at forberede til arbejdsmarkedet, men også at bidrage til social inklusion og sammenhæng gennem en bredere personlig udvikling af det enkelte menneske og livslang læring, så man bliver en kritisk og selvstændig medborger, der er i stand til at forstå kompleksiteten i det moderne samfund, og som kan leve med dets omskiftelighed.

- b) Elever og studerende i alle aldre har brug for fremragende undervisere for at kunne udvikle et bredt sæt af færdigheder og attituder, som de har behov for i livet og i deres fremtidige beskæftigelse. Lærere og undervisere kan inspirere og hjælpe studerende til at opnå højere og mere relevante færdigheder, og de kan spille en nøglerolle ved at introducere nye undervisningsmetoder.
- c) Tættere forbindelser mellem uddannelsesområdet og arbejdsmarkedet med involvering af alle relevante interessenter spiller en vigtig rolle i at sikre, at ethvert individs potentiale og talent forløses og bidrager til bedre beskæftigelsesegnethed. Sådanne forbindelser hjælper også til at sikre, at uddannelsessystemerne forbliver fleksible og åbne over for ændringer i samfundet og på arbejdsmarkedet.
- d) Opnåelsen af digitale kompetencer fra en tidlig alder er afgørende, men uddannelsesområdet skal ikke blot imødekomme nuværende behov på arbejdsmarkedet for specifikke tekniske færdigheder, men også målet på længere sigt om at udvikle den fleksible tankegang og nysgerrighed, der vil være brug for, for at tilpasse sig de nye og endnu ukendte færdigheder og kompetencer, som vil være nødvendige i forhold til den fremtidige teknologiske udvikling.
- e) Tiltagene, som indgår i færdigheds- og kompetencedagsordenen, bør gennemføres i overensstemmelse med den strategiske ramme for EU's uddannelsessamarbejde (ET 2020), da den rummer alle former for læring, fuldt ud respekterer nærhedsprincippet og tilbyder en brugbar platform til at understøtte medlemsstaternes politikker og fostre samarbejde på EU-niveau.
- f) For at sikre gennemførligheden af de tiltag i færdigheds- og kompetencedagsordenen, der er skabt enighed om, bør muligheden for tilstrækkelig EU-finansiering overvejes.

Endelig anmodes Kommissionen om at tage denne resolution i betragtning ved fremlæggelsen af de videre tiltag i færdigheds- og kompetencedagsordenen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet jf. TEUF art. 165 og art. 166 respekteres fuldt ud i rådsresolutionen.

6. Gældende dansk ret

Rådsresolutionen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådsresolutionen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 28. oktober 2016.

Kommissionens meddelelse om en ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i Europa har været i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom og i EU-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold.

Ved høring af samlenotatet for rådsmødet er indkommet følgende bemærkninger, som gengives i fuld længde:

Danske Studerendes Fællesråd (DSF):

”Vi glæder os over, at det fremhæves, at der er mange forskellige formål med uddannelse, som alle skal imødekommes. Derudover glæder vi os over fremhævelsen af vigtigheden af undervisernes rolle. Vi er af den opfattelse, at høj uddannelseskvalitet forudsætter en tilstrækkelig kontakt med dygtige undervisere, som har tilstrækkelig tid til at forberede sig samt til at vejlede de studerende. Derfor er vi også kritiske overfor, at der p.t. er nedskæringer bredt i den danske uddannelsessektor, som fører til afskedigelser af undervisere med heraf følgende mindre tid til kontakt med de studerende. Hvis medlemslandene ønsker at anerkende undervisernes vigtige rolle, bør de også afsætte tilstrækkelige midler til, at denne rolle kan blive udført. Under punkt c, samt i regeringens generelle holdning, nævnes vigtigheden af en tæt forbindelse mellem uddannelsesområdet og arbejdsmarkedet. I den forbindelse vil DSF gerne understrege, at det er vigtigt at overveje, på hvilken måde forbindelsen skal foregå. Det er vigtigt, at der med ”forbindelse” er tale om dialog og sparring frem for styring af uddannelserne efter arbejdsmarkedet. I sidstnævnte tilfælde opstår nemlig en risiko for at komme i modstrid med de gode ambitioner under punkt a, b og d. At kunne tænke langsigtet og bredt i forhold til formålene med uddannelse og styringen af disse, forudsætter en høj grad af frihed til uddannelsesinstitutionerne og dem, der i praksis tilrettelægger uddannelserne. Naturligvis skal dialog med omverdenen tænkes ind i uddannelserne, som vi i forvejen har stærk tradition for i Danmark, men hvis der bliver tale om direkte styring efter arbejdsmarkedshensyn, bliver det hurtigt for snævert og kortsigtet og får utilsigtede konsekvenser, som vi allerede har set af eksempelvis dimensioneringerne på både medicin og mere nyligt på humaniora.”

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådsresolutionen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådsresolutionen. Regeringen finder det vigtigt også på europæisk plan at styrke samspillet mellem uddannelsesverdenen og arbejdsmarkedet, som vi har en stærk tradition for i Danmark, så arbejdsstyrken også i fremtiden har de nødvendige kompetencer. Regeringen finder det ligeledes vigtigt, at demokratisk dannelse og medborgerskab indgår i uddannelserne, hvilket rådsresolutionen også understreger betydningen af.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

En ny dagsorden for færdigheder og kompetencer indgik dog i samlenotatet til rådsmødet for beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik den 13. oktober 2016, idet der på beskæftigelsesministrenes rådsmøde var en politisk drøftelse med udgangspunkt i meddelelsen, samt en godkendelse af Beskæftigelseskomiteens udtalelse om færdigheds- og kompetencedagsordenen.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om en ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i Europa den 11. juli 2016.

Punkt 4: Rådshenstilling om etablering af en færdigheds- og kompetencegaranti (Titel på formandskabets kompromisforslag: ”Opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne”)

- KOM(2016)382

- politisk enighed

- nyt notat

1. Resumé: Som en del af Kommissionens pakke under betegnelsen ”En ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i Europa”, offentliggjort den 10. juni 2016, fremlagde Kommissionen et forslag til rådshenstilling om etablering af en færdigheds- og kompetencegaranti, der skal sikre lavtuddannede europæere mulighed for opkvalificering. I formandskabets kompromisforslag, som Danmark støtter, og som forventes vedtaget med kvalificeret flertal, hedder forslaget nu en rådshenstilling om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne. Det henstilles i kompromisforslaget til medlemsstaterne, at de i overensstemmelse med national lovgivning, nationale omstændigheder, ressourcer til rådighed og i tæt samarbejde med de sociale parter og uddannelsesudbydere bør opstille muligheden for opkvalificeringsforløb, der tilbyder lavt-kvalificerede voksne, dvs. f.eks. dem der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse eller tilsvarende, og som ikke kan få støtte under Ungegarantien, adgang til opkvalificering, som – set i forhold til deres individuelle behov – vil give dem (a) et minimumsniveau for læse-, skrive- regnefærdigheder og digitale kompetencer, og/eller (b) et bredere sæt af viden, færdigheder og kompetencer, relevante for arbejdsmarkedet og deltagelse i samfundet, som fører frem mod et kvalifikationsniveau på EQF 3 eller 4 afhængigt af nationale omstændigheder. Det vurderes, at forslaget ligger inden for eksisterende dansk lovgivning, og det vurderes derfor ikke at have hverken at have lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser i Danmark.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 10. juni 2016 meddelelsen *En ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i Europa* sammen med bl.a. forslaget om en rådshenstilling om oprettelse af en færdigheds- og kompetencegaranti. Baggrunden for initiativet er, at 70 mio. europæere mangler tilstrækkelige læse- og skrivefærdigheder, endnu flere har dårlige regnefærdigheder og digitale kompetencer, hvilket gør dem særligt udsatte for arbejdsløshed, fattigdom og social eksklusion. Ligeledes har 40 pct. af europæiske arbejdsgivere svært ved at finde medarbejdere, der har de nødvendige færdigheder til at sikre vækst og innovation.

På baggrund af forslaget har formandskabet forelagt et kompromisforslag, hvor rådshenstillingen bl.a. har skiftet navn til ”Opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne”.

3. Formål og indhold

Kompromisforslaget om en rådshenstilling om en færdigheds- og kompetencegaranti (”Opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne”) har til formål at give personer med et lavt kvalifikationsniveau mulighed for at virkeliggøre deres potentiale og deltage på arbejdsmarkedet. Dette vil også bidrage til at Europa kan udnytte den menneskelige kapital bedre, samtidig med at det fremmer Europas konkurrenceevne, økonomiske vækst og opadgående sociale konvergens.

Set i dansk kontekst flugter forslaget med nationale prioriteringer og eksisterende tilbud på voksen- og efteruddannelsesområdet. Koruddannede voksne har allerede i dag adgang til en række opkvalificeringstilbud, som fx forbedrende voksenundervisning, almen voksenuddannelse, erhvervsuddannelser på EQF niveau 3 og 4 samt arbejdsmarkedsuddannelser, der kan tilrettelægges som målrettede brancheopkvalificeringsforløb for både ledige og beskæftigede. Herudover er erhvervsgrunduddannelsen og den nye integrationsuddannelse for voksne ligeledes relevante tilbud i sammenhæng med dette nye initiativ.

I kompromisforslaget om en rådshenstilling om en færdigheds- og kompetencegaranti ("Opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne") henstilles følgende til medlemsstaterne – i overensstemmelse med national lovgivning, nationale omstændigheder, tilrådighedværende ressourcer og i tæt samarbejde med de sociale parter og uddannelsesudbydere – at de bør opstille muligheden for opkvalificeringsforløb, der tilbyder lavt-kvalificerede voksne, dvs. f.eks. dem der ikke har fuldført en ungdomsuddannelse eller tilsvarende, og som ikke kan få støtte under Ungegarantien, adgang til opkvalificering, som – set i forhold til deres individuelle behov – vil give dem:

(a) et minimumsniveau for læse-, skrive- regnekompetencer og digitale kompetencer, og/eller
(b) et bredere sæt af viden, kompetencer og færdigheder, relevante for arbejdsmarkedet og deltagelse i samfundet, ved at gøre fremskridt hen mod et kvalifikationsniveau på EQF 3 eller 4 afhængigt af nationale omstændigheder. Medlemsstaterne bør med udgangspunkt i nationale omstændigheder og ressourcer til rådighed identificere prioriterede målgrupper for initiativet på nationalt niveau.

Hvor det er hensigtsmæssigt, bør udformningen af opkvalificeringsforløbet være baseret på tre trin:

- 1) En realkompetencevurdering af voksne inden for de prioriterede målgrupper, der skal vurdere og anerkende deres eksisterende færdigheder og behovet for opkvalificering.
- 2) Et skræddersyet uddannelsesstilbud baseret på behovet afdækket ved realkompetencevurderingen, herunder i forhold til immigranter fra tredjelande bør det – om hensigtsmæssigt – inkludere muligheder for sprogundervisning, som kan struktureres og valideres i mindre enheder for at kunne dokumentere fremskridt i forskellige stadier, og som svarer til lokale, regionale og nationale arbejdsmarkedsforhold, leveret i tæt samarbejde med relevante interessenter, herunder særligt de sociale parter og lokale, regionale og nationale økonomiske aktører.
- 3) På baggrund af de eksisterende valideringsmekanismer vurderes og certificeres de opnåede færdigheder, kompetencer og viden.

I overensstemmelse med national lovgivning, omstændigheder og ressourcer til rådighed bør medlemsstaterne sikre effektiv koordination af implementeringen af initiativet og, hvor det er hensigtsmæssigt, understøtte engagementet hos relevante offentlige og private aktører inden for uddannelse, beskæftigelse, social- og kulturpolitik mv. og iværksætte tiltag til at skabe opmærksomhed om fordelene ved opkvalificering og vejledning herom. Endvidere bør medlemsstaterne, hvor det er muligt inden for et år efter vedtagelse af henstillingen og senest i midten af 2018, definere tiltag for implementeringen på nationalt niveau, og hvor det er muligt

bygge på eksisterende nationale ordninger og eksisterende finansielle rammer. Endelig bør medlemsstaterne inden for de eksisterende rammer følge op på og evaluere alle tiltagene under Opkvalificeringshenstillingen og deres effekt i forhold til fremskridt hos målgruppen i forhold til læse-, skrive- og regnefærdigheder og digitale kompetencer og fremskridt i forhold til opnåelse af EQF-niveau 3 eller 4 afhængigt af nationale omstændigheder.

Til Kommissionen henstilles det bl.a., at den med støtte af Den rådgivende komité for erhvervsrettet uddannelse (ACVT) og relevante arbejdsgrupper på uddannelsesområdet følger op på implementeringen af henstillingen og fremmer gensidig læring, samt støtter brug af nuværende og fremtidige europæiske finansieringsprogrammer inden for udvikling af færdigheder, særligt de europæiske struktur- og investeringsfonde og, hvor det er hensigtsmæssigt, Erasmus+ i forbindelse med implementeringen af henstillingen. Endelig bør Kommissionen inden for rammerne af de eksisterende rapporteringsprocedurer gøre status for medlemsstaternes implementeringstiltag ved udgangen af 2018, samt i samarbejde med medlemsstaterne evaluere resultaterne af opkvalificeringshenstillingen senest fem år efter vedtagelsen, herunder rapportere til Rådet om opnåede fremskridt i forhold til at hæve niveauet for læse-, skrive- og regnekompetencer og digitale kompetencer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

I Kommissionens indledende betragtninger til forslaget redegøres for, at problemstillingerne i dette forslag alle er af EU-relevans, og deres omfang betyder, at der er brug for en sammenhængende og koordineret indsats, som vil sikre synergi og samarbejde og maksimere den positive afsmittende virkning. I arbejdet med at udvikle et højt uddannelsesniveau og iværksætte en erhvervsuddannelsespolitik har EU beføjelser til at tilskynde medlemsstaterne til at samarbejde og til at støtte og supplere deres indsats efter behov. Medlemsstaterne har inden for strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020) pointeret, at der stadig er for mange personer med ringe færdigheder, og at denne udfordring bør imødegås på EU-plan. Medlemsstaternes kompetence respekteres i henstillingen, som samtidig giver konkret indhold til denne ambition ved at tilbyde vejledning om foranstaltninger for at forbedre opkvalificeringsmulighederne for lavtuddannede personer på grundlag af bedste praksis gennem gensidig læring og analytisk arbejde. Kommissionen påpeger, at der er mange udfordringer i forbindelse med tilbud om muligheder for opkvalificering, og dette nye initiativ vil støtte udviklingen hen mod højere effektivitet og standarder for sådanne muligheder. I forlængelse heraf påpeger Kommissionen, at initiativet tager udgangspunkt i vellykkede praksisser på nationalt plan og overfører dem til en konkret indsats, som vil hjælpe medlemsstaterne med at forbedre kvaliteten og gennemslagskraften af deres politikker målrettet mod personer med ringe færdigheder.

Regeringen vurderer på det foreliggende grundlag, at medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet jf. TEUF art. 165 og art. 166 respekteres.

6. Gældende dansk ret

Kompromisforslaget om en rådshenstilling om en færdigheds- og kompetencegaranti ("Opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne") vurderes på det foreliggende grundlag at ligge inden for den nuværende danske lovgivning på voksen- og efteruddannelsesområdet samt på beskæftigelsesområdet. Dette omfatter Lov om almen voksenuddannelse og om anerkendelse af realkompetence i forhold til fag i almen voksenuddannelse, i hf-uddannelsen og i uddannelsen til studentereksamen, Lov om arbejdsmarkedsuddannelser mv., Lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, Lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv., Lov om erhvervsuddannelser, Lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, Lov om specialundervisning for voksne, Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) mv., Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge, Lov om statens voksenuddannelsesstøtte og Lov om godtgørelse og tilskud til befordring ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og Lov om aktiv beskæftigelse.

7. Konsekvenser

Kompromisforslaget til rådshenstilling om en færdigheds- og kompetencegaranti ("Opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne") medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 28. oktober 2016.

Kommissionens forslag til rådshenstilling om etablering af en færdighedsgaranti blev sendt i skriftlig høring den 16. juni 2016 sammen med Kommissionens meddelelse om en ny dagsorden for færdigheder og kompetencer i Europa og forslag til rådshenstilling om en revision af den europæiske kvalitetsramme for livslang læring (EQF) i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom og EU-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold. Der indkom følgende høringssvar med specifikt fokus på færdighedsgarantien (uddrag af samlede høringssvar):

Danske Studerendes Fællesråd (DSF):

"Skills guarantee

Det ser vi meget positivt på. Dog bør man se på garantien som et led i at skabe muligheder for livslang læring, hvilket kræver mulighed for at skifte fleksibelt imellem forskellige uddannelsesniveauer og at få adgang til uddannelse i forskellige livssituationer. I den forbindelse vil vi gerne pointere, at den nyligt vedtagne afskaffelse af muligheden for såkaldt "dobbeltuddannelse" er et skridt i den helt forkerte retning. Hvis vi gerne vil have life long learning i praksis, er det helt centralt at have fleksibilitet i uddannelsessystemet og mulighed for at skifte spor horisontalt på alle trin, så vi undgår blindgyder. Vi er af den opfattelse, at der altid er gode begrundelser for, hvis en person gerne vil starte på eksempelvis en ny professionsbachelor på et andet felt end sit oprindelige. Det giver både værdi for den enkelte studerende og giver flere muligheder for, at folk kan tilpasse deres kompetencer til et

omskifteligt arbejdsmarked. Af samme årsag vil vi gerne pointere, at nedskæringen i SVU også er et skridt i den modsatte retning af, hvad der ville være gavnligt for udviklingen af færdigheder i befolkningen. Det er centralt for, om en person virkelig har mulighed for at videreuddanne sig, at vedkommendes økonomiske grundlag hænger nogenlunde sammen. Ved at skære i SVU'en gør man det således markant sværere for eksempelvis en håndværker at videreuddanne sig til ingeniør på et senere tidspunkt i livet. Beslutninger som disse skaber tvivl hos os om, i hvor høj grad beslutningstagerne egentlig er indstillet på at arbejde i en retning, der er i overensstemmelse med de pæne ord i de her papirer.”

FTF og LO:

”Det er rigtig at have et særligt fokus på udfordringen, at mange voksne ikke har de tilstrækkelige grundlæggende færdigheder, herunder mangler digitale færdigheder. I den forbindelse vil FTF og LO gerne understrege, at der er behov for styrke de digitale færdigheder hos både ufaglærte, faglærte og arbejdstagere med videregående uddannelser. Omend den foreslåede ”Skills Guarantee” burde indeholde mere forpligtende elementer, bør den støttes som et relevant tiltag, der kan fremme en bedre anerkendelse af eksisterende færdigheder hos kortuddannede og udvikling af relevante tilbud om opkvalificering.”

Danske Lærerorganisationer International (DLi):

”Etableringen af en færdighedsgaranti

DLi ser positivt på ønsket om indførelse af en færdighedsgaranti, der skal give alle voksne mulighed for at nå kvalifikationer svarende til EQF niveau 4, selvom personerne tidligere har afbrudt deres uddannelsesforløb på et lavere niveau. DLi påpeger dog, at det er afgørende i forbindelse med ønsket om at tilbyde skræddersyede læringstilbud, at der ikke gås på kompromis med de faglige krav til viden og kvalifikationer, der karakteriserer niveau 4. De fleksible tilbud skal tilrettelægges i harmoni med de påkrævede faglige niveauer. Dette kan bl.a. sikres gennem at anvende kvalificerede undervisere og et system baseret på nationale standarder til vurdering af elevernes faglige niveau. DLi ser med tilfredshed, at det fremgår af rådshenstillingen, at det henstilles til medlemsstaterne, at processen skal køre i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne. Underviserorganisationerne ser som de professionelle repræsentanter for underviserne på alle niveauer i uddannelsessystemet særligt frem til at blive inddraget.”

Dansk Arbejdsgiverforening (DA):

”Færdighedsgarantien

DA støtter ikke færdighedsgarantien i den foreliggende form. DA finder, at målgruppen for den ”frivillige” garanti er for firkantet defineret som de personer, der ikke har opnået en uddannelse på mindst EQF-niveau 4, og som ikke er omfattet af EU’s ungdomsgaranti. Derved fjernes fokus fra, om målgruppen har relevante erhvervskompetencer, der kan bringes i spil på arbejdsmarkedet – hen til et fokus på, om disse kvalifikationer kan placeres på et givet niveau.

I Danmark er flere erhvervsuddannelser placeret på et niveau svarende til EQF 3. Disse personer ville dermed automatisk være omfattet af garantien, uanset om deres kvalifikationer er fuldt dækkende for deres erhvervsfunktion.

Færdighedsgarantien må tage udgangspunkt i, at flere europæere kommer i beskæftigelse, og som led heri kan de kompetenceafklares og eventuelt opkvalificeres – ikke til et bestemt EQF-niveau, men til det niveau, der er efterspurgt på arbejdsmarkedet i forhold til den individuelle borger. I modsat fald er der risiko for, at mange europæere kommer til at opholde sig i passive afklarings- og opkvalificeringsforløb på offentlige ydelser, uden at det fører til beskæftigelse. DA finder, at Danmark i praksis har etableret instrumenter, der gør det muligt for borgerne at få vurderet deres kompetencer – både som led i voksen- og efteruddannelse, og som led i den nye Erhvervsuddannelse for Voksne, der trådte i kraft i 2015.”

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS):

”Især finder vi, at færdighedsgarantien er et skridt i den rigtige retning. Det er vigtigt at have fokus på voksnes muligheder for læring. Som der ganske rigtigt står i Kommissionens forslag til Rådets henstilling om oprettelse af en færdighedsgaranti, er størsteparten af Europas arbejdsstyrke de næste to årtier allerede voksne i dag. Det vil være afgørende, både for den enkelte borger, det enkelte land og Europa, at de får mulighed for læring og opkvalificering.

DFS er enig i mange ting i initiativet. Herunder nødvendigheden af at øge deltagelsen i den livslange læring og sikring af muligheden for, at alle kan opnå en ungdomsuddannelse. I den forbindelse er det vigtigt at vurdere effekten af den Kombinerede Ungdomsuddannelse. Virker den efter hensigten, eller er der behov for en mere fleksibel og individorienteret tilgang? Vi er også enig i nødvendigheden af at kunne få anerkendt de færdigheder, man har opnået. Også dem, der er opnået på mere utraditionel og uformel vis, og dem, der er opnået i andre lande. I den forbindelse kan der være grund til bl.a. at revurdere organiseringen af realkompetencevurderingen i Danmark. I DFS er vi særligt optaget af en god integration af flygtninge og migranter. Derfor støtter vi særligt ambitionen om en tidlig klarlægning af netop denne målgruppes færdigheder og kompetencer.

DFS har stor forståelse for det stærke fokus på den arbejdsmarkedsrettede læring, herunder mere arbejdsbaseret læring og de nævnte basale færdigheder (læsning, skrivning, regning og it), men vi savner større opmærksomhed på det bredere fokus, der også omtales i meddelelsen fra Kommissionen om en NY Dagsorden for Færdigheder i Europa. Vi foreslår, at den brede palette af basale færdigheder, der også er nødvendige i en bredere sammenhæng, styrkes i den planlagte revision af rammen for nøglekompetencer i 2017. Det er vigtigt at forstå borgerne ikke bare som medarbejdere, men også medborgere, forældre, vælgere, forbrugere, osv. Det betyder, at også færdigheder som medborgerskabskompetence, interkulturelle kompetencer, demokratisk dannelse, kritisk tænkning, problemløsning og evnen til at lære er væsentlige for alle borgere. Vi anbefaler derfor, at Ny Dagsorden for Færdigheder i Europa ses i samspil med Parisdeklarationen fra marts 2015.

Endelig finder vi det væsentligt at være opmærksom på, at en færdighedsgaranti kræver investeringer, men at det netop er investeringer, der vil vise sig at kunne betale sig på længere sigt. Ikke bare for den enkelte borgers livskvalitet og økonomi, men at der også vil være en samfundsøkonomisk gevinst.”

Dansk Industri (DI):

"Færdighedsgaranti:

Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne udsteder en færdighedsgaranti, som er rettet mod voksne (over 25 år), som ikke har opnået en uddannelse på mindst EQF-niveau 4. Garantien omfatter ret til realkompetencevurdering, vejledning samt adgang til uddannelsesforløb, der kan bringe dem op på niveau 4.

DI er skeptisk over for ideen om en færdighedsgaranti og kan ikke støtte den i denne udformning, uanset at Danmark allerede i dag vurderes at opfylde kravene. Det er ikke ønskeligt at lade målet være opnåelse af et bestemt EQF niveau fremfor at have fokus på opnåelse af relevant og efterspurgt erhvervskompetence – uanset formelt niveau. I princippet vil målet være nået blot ved opnåelse af en gymnasial eksamen, uanset at disse uddannelser ikke indebærer en erhvervskompetence. Dette bevirker, at effekten vil være ufokuseret og ikke i tilstrækkelig grad bidrage til øget beskæftigelse, konkurrenceevne og vækst."

Ved høring af samlenotatet for rådsmødet er indkommet følgende bemærkninger, som gengives i fuld længde:

Danske Studerendes Fællesråd (DSF):

"Danmark kunne godt være lidt mere ambitiøse på opkvalificeringsområdet, end der lægges op i forventningerne om konsekvenser. Blot fordi vi har en høj andel af unge, der opnår et vist EQF-niveau, er den livslange læring ikke sikret. Eksempelvis bør det genovervejes, om nedskæringen på SVU'en og afskaffelsen af muligheden for at skifte spor ved at tage eksempelvis en ny bachelor mon var hensigtsmæssige - der er tale om relativt små beløb i statskassen, som til gengæld var med til at sikre mulighederne for livslang læring og fleksibilitet på tværs af faggrupper. I regeringens generelle holdning til papiret nævnes, at der skulle lægges mere vægt på en opkvalificering, der bidrager til at imødekomme arbejdsmarkedets behov, end i det oprindelige forslag. Det er selvfølgelig i sig selv udmærket at give muligheder for dette, men vi savner både en anerkendelse af de bredere formål med opkvalificering end det erhvervsrettede, men også en konsistent politik fra regeringens side, hvor man ikke decideret skaber dårligere muligheder for opkvalificering. De fleste, der skifter uddannelsesspor eller på anden vis opsøger opkvalificering i løbet af deres voksenliv, gør det i sagens natur fordi de har et konkret behov for de kompetencer, en uddannelse kan give dem, ofte i forbindelse med et skift i deres arbejdsliv. Det vil være gavnligt, hvis man støtter op om mulighederne for dette, både af hensyn til den enkelte og til fleksibilitet i arbejdsstyrken."

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være kvalificeret flertal for det foreliggende kompromisforslag.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af det foreliggende kompromisforslag. Regeringen lægger vægt på, at en færdigheds- og kompetencegaranti omfatter en opkvalificering af voksne, der bidrager til at imødekomme arbejdsmarkedets behov og fremme voksnes beskæftigelse, frem for at sigte mod, at voksne opnår et bestemt formelt uddannelsesniveau. Dette forhold er omfattet af det foreliggende kompromisforslag.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse og de to forslag til rådshenstillinger om henholdsvis en færdigheds- og kompetencegaranti og revision af den europæiske kvalitetsramme for livslang læring (EQF) den 11. juli 2016.

Punkt 5: Rådskonklusioner om forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé: Rådskonklusionerne er et svar på Kommissionens meddelelse af 14. juni 2016 om forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme, der blev offentliggjort den 21. juni 2016, hvor der lægges op til en tværsektoriel tilgang til forebyggelse af radikaliserings. Rådskonklusionerne indeholder en række opfordringer til medlemsstaterne og til Kommissionen vedrørende den forebyggende rolle inden for uddannelse og ungdomsarbejde, sikkerhedsdimensionen i forhold til at adressere radikaliserings og imødegåelsen af terrorpropaganda og hatespeech på nettet. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Den 21. juni 2016 offentliggjorde Kommissionen sin meddelelse om forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme. I meddelelsen, som omfatter adskillige politikområder, opregnes en række prioritetsområder og tiltag, som skal medvirke til at øge indsatsen mod radikaliserings og voldelig ekstremisme både i medlemsstaterne og på europæisk niveau. Både meddelelsen og rådskonklusionerne skal ses i lyset af den række af terrorangreb, der har ramt EU-landene i de sidste år. Rådskonklusionerne genkalder således også de politiske erklæringer, der er kommet fra bl.a. Det Europæiske Råd, EU's justitsministre og EU's undervisningsministre (Paris-erklæringen af 17. marts 2015) som reaktion på terrorangreb.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at sikre et tværsektorielt samarbejde om forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme, i samarbejde med de multilaterale organisationer, der også arbejder herfor, samt at hilse Kommissionens meddelelse om forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme, velkommen.

I forhold til uddannelsesområdet og ungdomsarbejdets forebyggende rolle udtrykkes der i rådskonklusionerne enighed om, at uddannelse i bred forstand repræsenterer et magtfuldt middel til at fremme fælles værdier, f.eks. via menneskerettighederne og medborgerskabsundervisning og et inklusivt læringsmiljø, at skabe deltagelse, social mobilitet og inklusion og derved styrke fundamentene for samfundet og det demokratiske liv. Ligeledes er der enighed om, at ungdomsarbejde, græsrods sport og kulturelle aktiviteter også kan være effektive i at nå ud til unge mennesker, der er i risiko for radikaliserings. Det understreges, at det er afgørende at opdage alarmerende adfærd og handle på tidlige tegn på radikaliserings ved, at alle relevante aktører kommunikerer og arbejder tæt sammen med forældre, jævnaldrende og familien i bred forstand. Det understreges ligeledes, at ud over kognitive færdigheder bør også sociale, medborgerlige og interkulturelle kompetencer, kommunikation- og konfliktløsningsevner, empati, ansvarlighed, kritisk tænkning og mediekundskab ligeledes udvikles i læringsprocessen. Der er enighed om, at lærere og andre undervisere bør være bedre udrustet til at forholde sig til mangfoldighed og videregive fælles værdier gennem positive fortællinger, livserfaringer og et fredeligt verdenssyn. Endelig bør det overvejes at støtte

forebyggelse af radikaliserings gennem bl.a. Erasmus+, de europæiske struktur- og investeringsfonde, Horizon 2020, Kreativt Europa og Fonden for Intern Sikkerhed.

Vedrørende sikkerhedsdimensionen ved adressering af radikaliserings bemærkes det i råds konklusionerne, at radikaliserings, der fører til terrorisme og voldelig ekstremisme, rejser betydelige udfordringer for borgernes sikkerhed, som må adresseres på omfattende vis, primært af medlemsstaterne, men også med koordineret støtte på EU-niveau i overensstemmelse med traktaterne. Det bemærkes endvidere, at de seneste terrorangreb og forsøg på terrorangreb i Europa afspejler, at den globale terrortrussel er blevet mere decentral og kompleks og på mange måder sværere at opdage delvist på grund af en stadig hurtigere radikaliseringsproces. Der skal tillige tages hensyn til, at antallet af hjemvendte fremmedkrigere, deres familier og mindreårige måske vil stige. Endelig anerkendes det, at et robust svar på den grænseoverskridende radikaliserings trussel forudsætter hurtig implementering af EU's eksterne indsatser for at håndtere dens årsager, særligt med fokus på samarbejde med og støtte til det vestlige Balkan, Tyrkiet og Nordafrika.

I forhold til at imødegå terrorpropaganda og online-hatespeech bemærker råds konklusionerne behovet for at involvere og samarbejde med tjenesteudbydere i kampen mod ulovlig hatespeech på nettet i fuld respekt for ytringsfriheden, og vigtigheden af en multi-interessent-tilgang understreges. Endvidere understreges EU Internet Forums rolle i at udvikle midler til at reducere adgangen til terroristisk indhold på nettet. Endelig bemærkes behovet for yderligere evaluering og analyse af effekten af modfortællinger.

I råds konklusionerne opfordres medlemsstaterne til:

- At opfordre til samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, lokalsamfund, lokale og regionale forvaltninger, forældre og familier, aktører på ungdomsområdet, frivillige og civilsamfundet for at styrke inklusion og et tilhørsforhold og en positiv identitet.
- At udvide kompetencerne hos lærere og andre undervisere, så de bliver i stand til at genkende tidlige tegn på radikaliseret adfærd og holde "svære samtaler", som åbner for en dialog med studerende og andre unge om følsomme emner relateret til personlige følelser, principper og overbevisninger.
- Hvor det er nødvendigt, at benytte eksisterende eller udvikle nye redskaber og materialer for lærere og andre undervisere, inklusiv netværk hvor de kan dele råd og vejledning om håndtering af udfordrende sager, såvel som hjælpelinjer for unge.
- At fremme global uddannelse og medborgerskabsundervisning og frivilligt arbejde for at styrke sociale, medborgerlige og interkulturelle kompetencer.
- At styrke inklusiv undervisning for alle børn og unge og samtidig bekæmpe racisme, fremmedhad, mobning og diskrimination af enhver årsag.
- At adressere med støtte fra Kommissionen og de relevante EU-agenturer brugen af internettet til radikaliserings- og rekrutteringsformål, særligt ved at udvikle samarbejde med tjenesteudbydere, samarbejde om strategisk kommunikation og, hvor det er relevant, enheder for indberetning af internetindhold, idet grundlæggende rettigheder respekteres, og i overensstemmelse med forpligtelser under international lov.
- At understøtte arbejdet i EU Internet Forum og i Europols Europæiske Center for Terrorbekæmpelse (ECTC).

- At støtte organisationer i civilsamfundet for at fremme gensidig respekt og imødegå hadforbrydelser, hatespeech og terrorpropaganda med positive alternativer til voldelige ekstremistiske fortællinger og ideologier, såvel som at udvikle modfortællinger til voldelige ekstremistiske ideologier.
- At anvende EU-dækkende netværk til at fortsætte med at udveksle ”bedste praksis” i forhold til bekæmpelse af radikaliserings, såsom RAN Centres of Excellence.
- At understøtte overgangen for SSCAT (Syria Strategic Communications Advisory Team) til det Europæiske Strategiske Kommunikationsnetværk (ESCN) og fortsætte med at drage nytte af ESCN’s konsulent- og erfaringsdelingstjenester for at forstå og for bedre at kunne imødegå radikaliserings og polarisering i europæiske samfund.
- At fortsætte med at udvikle afradikalisering, exitprogrammer og rehabiliteringsprogrammer for hjemvendte fremmedkrigere.

I rådskonklusionerne opfordres Kommissionen til:

- At fortsætte i tæt samarbejde med medlemsstaterne arbejdet med en specifik værktøjskasse baseret på bedste praksis for ungdomsarbejdere for at hjælpe unge med at udvikle deres demokratiske modstandskraft, mediekundskab, tolerance, kritisk tænkning og konfliktløsningsevner.
- At fremme og understøtte gensidig læring og forskning for lærere, undervisere, eksperter, politikudviklere og forskere for at bidrage til deling af bedste praksis og opnåelse af bedre forståelse af radikaliserings gennem Kommissionens arbejdsgrupper herom.
- At organisere en multi-interessentkonference, der skal bringe forskellige sektorer og relevante interessenter (f.eks. fra områderne for justits, indenrigs, uddannelse, ungdom, sport, kultur og sociale forhold) sammen med unge mennesker.
- At fremme gensidig forståelse og respekt mellem studerende og andre unge fra EU og tredjelande gennem direkte og virtuelle udvekslinger, såsom udvidelsen af eTwinning Plus-netværket til visse lande omkring EU og Erasmus+ virtuelle ungeudvekslinger.
- At opfordre til direkte kontakter mellem unge med udsat baggrund og positive rollemodeller, der kan inspirere dem gennem virkelige livsoplevelser, via et netværksprojekt under Erasmus+.
- At styrke samarbejdet med tjenesteudbydere, glæde sig over den stærke involvering af den digitale industri og civilsamfundet, samt udviklingen af initiativer til yderligere at styrke effektiv fjernelse af terrorindhold såvel som udbredelsen af alternative fortællinger særligt gennem det annoncerede program til styrkelse af civilsamfundet.
- At bygge på arbejdet i EU’s Agentur for Grundlæggende Rettigheder for at fremme gensidig respekt, ikke-diskrimination, grundlæggende friheder og solidaritet i hele EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og de forventes umiddelbart heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 28. oktober 2016.

Kommissionens meddelelse om forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme, har tidligere været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom. Høringssvarene indgik i grund- og nærhedsnotatet herom.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Regeringen finder det vigtigt med en bred og flerspektret tilgang til forebyggelse af radikaliserings, hvilket også regeringens handlingsplan til forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikaliserings, der blev offentliggjort den 11. oktober 2016, er udtryk for. Indholdet i rådskonklusionerne ligger på linje med regeringens handlingsplan.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme den 18. juli 2016.

Punkt 6: Opdyrkning og udvikling af talent: Politikker for at opdage og drage det bedste ud af unge mennesker

- KOM-dokument foreligger ikke
- politisk drøftelse
- nyt notat

1. Baggrund

Opdyrkning og udvikling af talent er temaet for Slovakiets formandskab på områderne for uddannelse, forskning, sport og ungdom. Der blev på uddannelsesområdet afholdt en konference herom den 12.-13. september 2016 i Bratislava. Dette er baggrunden for formandskabets ønske om en politisk drøftelse af emnet på rådsmødet.

2. Formål og indhold

Det slovakiske formandskab lægger med deres debatoplæg op til en drøftelse med fokus på, hvordan man kan opdage og udvikle særlige talenter og sikre, at ingen talenter går til spilde, også hos unge med udsat baggrund.

På den baggrund anmodes ministrene om at forholde sig til ét eller flere af følgende spørgsmål:

1. "En hjerne er en skrækkelig ting at spille": Hvad gør medlemsstaterne for at sikre, at alle unge mennesker har muligheden for at opdage deres talenter og virkeliggøre deres fulde potentiale?
2. Sætte folk på rette spor: Hvordan kan talent og uddannelsesforløb (f.eks. læreplaner i skolen, erhvervsuddannelse, ikke-formel læring, universiteter o.s.v.) bedre tilpasses markedets behov og personlige passioner/interesser? Hvordan kan vi undgå "over-uddannelse" i nogle økonomiske sektorer og "under-uddannelse" i andre?
3. I det konkurrenceprægede kapløb om at tiltrække og fastholde toptalenter inden for videnskab og kunst hvad kan EU og medlemsstaterne gøre for at fostre og udvikle deres egen banebrydende generation af innovatorer og "path-breakers"?

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

7. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 28. oktober 2016.

Ved høring af samlenotatet for rådsmødet er indkommet følgende bemærkninger, som gengives i fuld længde:

Danske Studerendes Fællesråd (DSF):

”Til spørgsmål 1 er det værd at fremhæve vores velfungerende uddannelsesstøttesystem, som bidrager til, at spørgsmålet om hvorvidt talenter kommer i spil gøres så uafhængigt som muligt af den enkelte studerendes sociale baggrund. Det er et af de områder, hvor Danmark er foran og har nogle gode erfaringer at dele med de andre lande, eksempelvis at forskning viser, at uddannelsesstøtten har en positiv effekt på frafaldet, især for unge fra uddannelsesfremmede hjem (<http://www.ac.dk/politik/uddannelse/kora-hoej-su-mindsker-fracald-og-social-ulighed-paa-universiteterne.aspx>)

Til spørgsmål 2 er det værd at fremhæve, at mens under-uddannelse er en reel trussel for mange, er “over-uddannelse” ikke på samme måde. Det er rigtigt, at nogle akademikere ender i andre typer jobs, end man måske umiddelbart skulle tro, at deres uddannelser lagde op til. Men her er det vigtigt at anerkende betydningen af de transversal skills, der opnås igennem uddannelserne, som kommer den færdiguddannede til gode både i arbejdslivet og i livet som aktiv samfundsborger. Vi ser derudover, at ledigheden blandt akademikere ikke er steget nær så meget som antallet af akademikere er steget i den seneste årrække - efterspørgslen efter brede akademiske kompetencer er således stigende, og akademikere finder ansættelser i meget mere diverse jobtyper end tidligere forudset. Hvis man forsøger at undgå “over-uddannelse” skal man være meget varsom med de utilsigtede konsekvenser det kan få at forsøge at styre unges uddannelsesvalg efter prognoser for markedets behov. Disse prognoser slår for det første ofte fejl, eksempelvis da man dimensionerede medicinuddannelsen, og for det andet fjerner de fokus fra de andre værdier af uddannelse end kortsigtede arbejdsmarkedshensyn. Derimod er det presserende at se på den store gruppe unge, der ikke får de nødvendige kompetencer. Ifølge AE’s prognoser kommer vi i Danmark i højere grad til at have for mange ufaglærte end for mange akademikere. Derfor bør man lægge fokus på, hvordan man får de ufaglærte ind på uddannelserne frem for på at forsøge at gennemføre en omfordeling imellem de forskellige uddannelses typer. Dette vil både svare bedst til arbejdsmarkedets behov og samtidig anerkende de bredere formål med uddannelse.

Til spørgsmål 3 er vi enige med regeringen i, at det er vigtigt at give de dygtige studerende mulighed for at blive så dygtige som muligt i den almindelige undervisning. Faktisk ønsker vi, at alle studerende uanset forudsætninger skal have mulighed for at blive løftet fagligt derfra, hvor de står. Dette handler både om at skabe gode levevilkår for studerende, men også om at skabe et godt studiemiljø og fleksible undervisningsformer, der passer til de studerendes behov. Det vil være oplagt i den diskussion at komme ind på, hvordan man fremmer Student Centered Learning, i overensstemmelse med blandt andet European Standards and Guidelines for Quality Assurance. Hvis der bliver iværksat indsatser på dette område i Danmark, vil DSF

meget gerne bidrage, vi har nogle ressourcepersoner på området, herunder et medlem af PASCL Pool of Experts. I forhold til særlige indsatser for talentfulde studerende, er der en række forhold, man bør tage højde for, når man overvejer sådanne tiltag:

Talentindsatser bør ikke være et mål i sig selv eller iværksættes af hensyn til prestige. De bør kun iværksættes for at imødekomme et behov for ekstra udfordringer blandt nogle studerende. Talentindsatser bør ikke tilgodese nogle grupper studerende på bekostning af andre. Når uddannelseskvaliteten bredt er udfordret, har det højere prioritet at forbedre dette end at bruge ressourcerne på tiltag, der kun kommer få studerende til gode.

Studerende, der deltager i talentforløb, bør ikke separeres fra andre studerende, hverken på separate universiteter eller separate studieretninger, men så vidt muligt indgå i de samme fagmiljøer og gruppesammensætninger som deres medstuderende, således viden og sparring kommer så bredt ud som muligt. Det er ikke gavnligt at opsplitte studerende på a- og b-hold. DSF er imod enhver form for elite- og talentforløb, der forløber separat fra de almene uddannelser, hvor studerende bliver eksklusivt optagede på baggrund af f.eks. karakterer, anbefalinger eller optagelsesprøver. En sådan opsplittning af uddannelserne risikerer at medføre, at den nyeste forskning og de bedste undervisere koncentrerer hos nogle få studerende og ikke udbredes til gavn for alle. Samtidig risikerer et tab af diversitet i fagmiljøerne, da selektionsmekanismerne ofte har tendens til at frasortere studerende fra nogle baggrunde. Dette er både dårligt for den viden, der skabes i fagmiljøet, og for ligheden i adgangen til den viden. Studerende bør have fleksible rammer til at tilrettelægge deres uddannelsesforløb, så det imødekommer den studerendes interesser. Uddannelsesinstitutionerne bør støtte op om dette ved så vidt muligt at udbyde specialiserede kurser og forløb som valgfag, eller ved at gøre f.eks. kurser fra ph.d.-forløb tilgængelige for kandidatstuderende. Det er en forudsætning, at sådanne tilbud er åbne og tilgængelige for alle studerende, samtidig med at de udbydes med respekt for grundfagligheden på uddannelserne.

Talentforløb bør tilrettelægges så tæt på de studerende som muligt, altså på studienævnsniveau. Således bliver det bedst tilpasset de lokale behov, og man undgår, at der bliver tale om prestigeprojekter eller one size fits all.”

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til, at medlemsstaterne også har fokus på at opdyrke talent.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil deltage aktivt i drøftelsen. Regeringen har fokus på, at de dygtigste elever og studerende får mulighed for at blive så dygtige, som de kan i den almindelige undervisning samt ved særligt målrettede indsatser, der udfordrer talentfulde og højt motiverede elever og studerende. Tilgangen til at håndtere talenter varierer på tværs af Europa. I EU-regi kan vi lære af denne diversitet ved at tage aktivt del i erfaringsudvekslinger og politiske drøftelser om dette emne med henblik på at hente inspiration til regeringens kommende indsats.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.